



IZVJEŠTAJ

O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

AGENCIJE ZA STATISTIKU BOSNE I HERCEGOVINE

ZA 2016. GODINU

Broj: 01/02/03-07-16-1-697/17

Sarajevo, juni 2017. godine



SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	3
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI	4
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	6
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	7
1.	Uvod.....	7
2.	Realizacija ranijih preporuka.....	7
3.	Sistem internih kontrola	8
4.	Budžet i izvještavanje.....	9
5.	Izvršenje budžeta	10
5.1.	Višegodišnji kapitalni projekat	11
6.	Bilans stanja.....	12
7.	Javne nabavke	13
8.	Ostalo.....	14
9.	Komentari.....	15
	Prilozi	16

I MIŠLJENJE REVIZORA

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija)** za 2016. godinu koji obuhvataju: bilans stanja, pregled prihoda, primitaka i finansiranja, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Agencije odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške.

Odgovornost revizora

Nаша je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine¹ i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1000–1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji Agencije ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizionih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosudbi revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima uslijed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju odabira revizionih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja. Revizor također ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sisteme internih kontrola.

Vjerujemo da su pribavljeni revizioni dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše mišljenje.

¹ U skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine, Ured za reviziju u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Agencije prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2016. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

U vezi s revizijom finansijskih izvještaja Agencije, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa značajnim zakonima i drugim propisima kojima se Agencija rukovodi.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Agencije je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih budžetom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija BiH i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.² Pored navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bismo pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Agencije, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su pribavljeni revizioni dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše mišljenje.

² Novi ISSAI 4000 je usvojen u decembru 2016. godine i zamjenjuje ranije ISSAI 4000, 4100 i 4200.



Mišljenje

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Agencije za 2016. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na:

- Nizak stepen realizacije višegodišnjeg kapitalnog projekta i nabavke opreme koje se ne mogu dovesti u vezu sa osnovnom namjenom projekta (tačka 5.1. Izvještaja),
- Nedostatke u procesu javnih nabavki koji se odnose na otpočinjanje procedura nakon planiranog roka, dostavljanje obavještenja ponuđaču o rezultatima postupka nakon roka utvrđenog propisima i tehničku specifikaciju vozila na osnovu koje se ne može potvrditi da je osigurana potpuna konkurencija.

Sarajevo, 30.06.2017. godine

GENERALNI REVIZOR

Dragan Vrankić, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Jasmin Pilica, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Ranko Krsman, v.r.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine provodi reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2016. godinu;
- Zakon o finansiranju institucija BiH;
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti;
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti;
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS);
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti;
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti;
- Pravilnik o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH;
- Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. Uvod

Agencija je osnovana Zakonom o statistici Bosne i Hercegovine³ kao tijelo nadležno za proizvodnju, obradu, distribuciju i utvrđivanje statističkih podataka i statističkih informacija, koordinaciju statističkih djelatnosti, razvoj i unaprjeđenje statističke djelatnosti, provođenje evropskih integracija i međunarodnu kooperaciju, pružanje i diseminacija statističkih informacija.

Radom Agencije rukovodi direktor koji predstavlja Agenciju i djeluje u njeno ime, organizuje i osigurava zakonito i efikasno izvršavanje zadataka Agencije. Direktor ima zamjenike direktora koji ga zamjenjuju u slučaju njegove spriječenosti da obavlja tu funkciju. Direktor i njegovi zamjenici imenuju se u skladu sa odredbama Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine na period od četiri godine.

Zakonom o statistici BiH utvrđeno je formiranje Vijeća za statistiku. Vijeće daje preporuke Agenciji u vezi nacrtu programa i plana rada i daje mišljenja o istim, prati rad Agencije i daje preporuke Vijeću ministara BiH o sredstvima koja su Agenciji neophodna za ispunjavanje zadataka iz plana rada i programa, te pomaže saradnju između nadležnih organa u cilju postizanja najvišeg mogućeg kvaliteta statistike koji zadovoljava potrebe korisnika na svim nivoima.

Sjedište Agencije je u Sarajevu, a uspostavljena je ekspozitura u Brčko distriktu BiH.

2. Realizacija ranijih preporuka

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je finansijsku reviziju Agencije za 2015. godinu, sačinio Izvještaj o finansijskoj reviziji i dao pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje na nedostatke u provođenju procedure javne nabavke vozila. U Izvještaju su date preporuke u cilju daljeg unaprjeđenja poslovanja Agencije.

Agencija je dostavila informaciju o preduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka datih u revizorskom izvještaju za 2015. godinu. Uvidom u preduzete aktivnosti, te osvrtnom na realizaciju datih preporuka, utvrdili smo sljedeće:

2.1. Realizovane preporuke

- Članovi Vijeća za statistiku imenovani su u aprilu 2017. godine.

2.2. Preporuke čija je realizacija u toku

- Krajem godine su započete aktivnosti na daljem uspostavljanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole čiji nastavak se očekuje u 2017. godini;

2.3. Nerealizovane preporuke

- Tehnička specifikacija za nabavku vozila nije potkrijepljena analizom o mogućnosti dostavljanja ponuda različitih proizvođača vozila;
- Nije izvršeno fizičko uklanjanje rashodovanih sredstava;

³ Službeni glasnik BiH broj: 26/04 i 42/04

- U rješavanje pitanja raspolaganja nekretninom Agencije uključene su nadležne institucije, a aktivnosti na konačnom utvrđivanju statusa još nisu okončane.

3. Sistem internih kontrola

Agencija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Nedostaci sistema internih kontrola koje smo utvrdili procesom revizije odnose se na sljedeće:

- U pojedinim slučajevima zahtjevi za stimulaciju nisu podneseni u skladu sa internim pravilnikom Agencije (nedostaju potpisi rukovodilaca sektora), a obrazloženja su uopćena i bez detaljnijeg navođenja koji intenzivni poslovi ili poslovi vanrednog obima su bili osnova za isplatu;
- U testiranom uzorku smo utvrdili da u pojedinim putnim nalogima nije naveden datum pravdanja, da nije naveden iznos primljene akontacije, da akontacija nije ni tražena ni odobrena, a na nalogu se vodi kao isplaćena, u manjem broju slučajeva nema potpisa blagajnika ili osobe koja odobrava obračun ili podnosioca obračuna. Prilikom putovanja u inostranstvo službenim ili privatnim vozilom ili javnim prijevozom, ne navodi se vrijeme prelaska granice, a u pojedinim slučajevima se ne slažu podaci iz pozivnog pisma organizatora o troškovima koje padaju na njegov teret sa stvarno obračunatim troškovima u putnom nalogu;
- Troškovi električne energije u zakupljenom poslovnom prostoru su evidentirani na osnovu rekapitulacije koju je dostavljao zakupodavac, ali bez dostavljene fotokopije računa isporučioća električne energije;
- Kod ugovora o djelu koji su realizovani iz programa posebne namjene utvrđene su međusobne neusaglašenosti između datuma ugovora i roka za završetak posla i perioda za koji je utvrđena naknada (npr. ugovori za obavljanje telefonskog intervjuisanja zaključeni su 18.05.2016.godine sa rokom završetka poslova do 20.05.2016.godine, a naknada utvrđena na mjesečnom nivou).

Sve naprijed navedeno ukazuje na potrebu unaprjeđenja sistema internih kontrola i otklanjanja navedenih nedostataka.

Organizacija i rukovođenje:

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta iz 2006. godine utvrđena je unutrašnja organizacija Agencije i radna mjesta za 192 izvršioca. Zakonom o budžetu institucija BiH za 2016. godinu je odobren broj od 117 zaposlenih. Na 31.12.2016. godine u Agenciji je popunjeno 117 radnih mjesta, s tim da dva zaposlena koriste plaćeno odsustvo iz službe. U toku revizije su nam prezentirane informacije da postojeća sistematizacija u organizacionom smislu, kao i po pitanju popunjenosti, ne zadovoljava potrebe i osiguranje potpune nadležnosti Agencije. Na osnovu podataka o sistematizovanim i popunjenim radnim mjestima uočili smo da u većini sektora nisu popunjena radna mjesta rukovodioca, kao i da određeni broj zaposlenih posjeduje rješenja na jedno radno mjesto, a obavlja poslove drugog radnog mjesta, što može uticati na efikasno obavljanje poslova.

Procedura usaglašavanja opisa radnih mjesta, pokrenuta u 2015. godini, nije okončana do kraja godine, a prema informacijama dobijenim u završnoj reviziji, Agencija je u fazi pripreme finalne verzije koja će biti upućena na davanje mišljenja i usvajanje.

Preporučujemo Agenciji da okonča aktivnosti na usaglašavanju Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji sa važećim odlukama Vijeća ministara BiH.

Finansijsko upravljanje i kontrola:

U cilju uspostavljanja sistema finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH, Agencija je krajem godine imenovala radnu grupu za finansijsko upravljanje i kontrolu, a početkom 2017. godini je donesen akcioni plan sa aktivnostima i rokovima za realizaciju kojim su definisani rokovi za određene aktivnosti započela za njihovu realizaciju.

Agencija je popunila obrazac Godišnjeg izvještaja o finansijskom upravljanju i kontroli za 2016. godinu i dostavila Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH.

Preporučujemo nastavak aktivnosti na uspostavljanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Interna revizija:

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH⁴ i Odluci o kriterijima za uspostavu jedinica interne revizije u institucijama BiH⁵, internu reviziju u Agenciji obavlja interna revizija uspostavljena u Ministarstvu finansija i trezora BiH. U 2016. godini obavljene su revizije naknadnog praćenja realizacije ranije datih preporuka u izvještajima interne revizije.

4. Budžet i izvještavanje

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2016. godinu⁶ Agenciji su odobrena sredstva u iznosu od **4.569.000 KM** u okviru kojih su uključena sredstva u iznosu od 100.000 KM iz transfera Brčko distrikta i sredstva za realizaciju višegodišnjeg kapitalnog projekta u iznosu od 16.862 KM.

Sredstva odobrena budžetom su korigovana za iznos od 2.148.329 KM koja se sastoje od prenesenih sredstva višegodišnjeg projekta (879.314 KM), sredstava novčanih donacija i transfera drugih nivoa vlasti (ukupno 1.229.684 KM)⁷, sredstava odobrenih za sufinansiranje iz IPA 2008 (10.735 KM)⁸ i sredstava ostvarenih prodajom vozila (28.596 KM). Sa izvršenim korekcijama ukupan raspoloživi budžet je iznosio **6.717.329 KM**.

Ministarstvo finansija i trezora BiH odobrilo je prestrukturisanje kojim su odobrena sredstva za kapitalne izdatke u iznosu od 21.404 KM, smanjenjem na pozicijama tekućih izdataka. U

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 27/08, 32/12

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 49/12

⁶ Službeni glasnik BiH broj 101/15

⁷ Ukupan iznos sredstava se sastoji od sredstava prenesenih iz 2015. godine (891.858 KM) i novih uplata izvršenih u toku godine (337.826 KM)

⁸ Prenesena sredstva iz 2015. godine (39.419 KM) umanjena su za povrat sredstava u 2016. godini (28.684 KM)

zahtjevu za prestrukturisanje je navedeno da će se na taj način osigurati razlika sredstava između ostvarenog priliva od prodaje vozila (28.596 KM) i iznosa do kog Agencija može izvršiti nabavku prema podzakonskim propisima.

Agencija je sačinila i dostavila Godišnji finansijski izvještaj za 2016. godinu nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku. Izvještaj o radu za 2016. godinu Agencija je dostavila Vijeću ministara BiH 31.01.2017. godine, te do okončanja završne revizije nisu dobili informaciju da li je izvještaj razmatran i usvojen.

5. Izvršenje budžeta

U Godišnjem izvještaju Agencije za 2016. godinu, iskazani su rashodi u iznosu od 4.917.668 KM, što u odnosu na ukupan budžet predstavlja ostvarenje od 73%. Na nizak stepen realizacije ukupnog budžeta uticala je realizacija višegodišnjeg kapitalnog projekta i realizacija projekata koji se finansiraju iz novčanih donacija i transfera drugih nivoa vlasti.

Najznačajniji izdaci realizovani iz budžetskih sredstava odnose se na bruto plaće i naknade (3.241.730 KM), naknade troškova zaposlenih (305.976 KM), putne troškove (105.144 KM), izdatke telefonskih i poštanskih usluga (47.367 KM), unajmljivanje imovine i opreme (213.712 KM), ugovorene usluge (53.317 KM) i nabavku opreme (49.996 KM).

Pregled rashoda budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu izvještaja.

Bruto plaće i naknade iz plaća iskazane su u iznosu od 3.241.730 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 1.898.492 KM, a porezi i doprinosi iznose 1.343.238 KM. Isplaćene bruto plaće i naknade se odnose na prosječan broj od 116 zaposlenih.

Naknade troškova zaposlenih iznose 305.976 KM, a odnose se na prijevoz na posao i sa posla (82.363 KM), topli obrok (127.572 KM), regres za godišnji odmor (34.500 KM), jubilarne nagrade (10.790 KM), pomoć u slučaju smrti (9.960 KM) i porezi i doprinosi na naknade (31.007 KM).

Putni troškovi realizovani su u iznosu od 105.144 KM, a sastoje se od troškova putovanja u zemlji (16.122 KM) i u inostranstvu (89.022 KM). Troškovi u inostranstvu se odnose na učešće na međunarodnim i regionalnim sastancima, prisustvovanju stručnim seminarima i radionicama, studijske posjete i slično.

Troškovi unajmljivanja imovine i opreme realizovani su u iznosu od 213.712 KM i odnose se na zakup uredskog prostora za smještaj organizacionog dijela Agencije. Unajmljivanje prostora za smještaj popisnog materijala realizovano je iz sredstava višegodišnjeg kapitalnog projekta i transfera Brčko distrikta za finansiranje popisnih aktivnosti (detaljnije u tački 5.1. Izvještaja).

Ugovorene usluge realizovane su u iznosu od 53.317 KM, od čega su značajniji izdaci nastali po osnovu angažovanja putem ugovora o djelu za poslove čišćenja i održavanja (27.035 KM).

Novčane donacije i transferi drugih nivoa vlasti realizovani su u ukupnom iznosu od 323.206 KM ili 24% raspoloživog budžeta. U okviru raspoloživog iznosa donacija su iskazana sredstva granta Evropske komisije u iznosu od 468.175 KM, koja će se vratiti Evropskoj komisiji nakon izvještaja njihove revizije i dostavljanja instrukcije za povrat.

Tokom revizije konstatovali smo sljedeće nedostatke:

5.1. Višegodišnji kapitalni projekat

Agencija je u toku godine raspolagala sa sredstvima višegodišnjeg kapitalnog projekta „Popis stanovništva“ u iznosu od 896.176 KM koja su namjenskom strukturom za 2016. godinu planirana za tekuće i kapitalne izdatke. Ukupna realizacija izdataka u okviru projekta iznosi 425.549 KM (47% raspoloživih sredstava), a strukturu planiranih i realizovanih izdataka dajemo u sljedećoj tabeli:

Opis	Planirano	Realizovano
Bruto plaće i naknade	187	0
Putni troškovi	24.740	4.637
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga (PTT)	354	0
Nabavka materijala	48	0
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	45.569	4.548
Unajmljivanje imovine i opreme	303.879	303.107
Izdaci za tekuće održavanje	66.926	0
Izdaci osiguranja, bankarskih usluga	390	22
Ugovorene usluge	239.904	92.520
Nabavka građevina	30.000	0
Nabavka opreme	108.785	825
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	75.396	19.890
Ukupno izdaci	896.178	425.549

U analizi dostavljenoj uz Izvještaju o izvršenju budžeta nisu navedeni razlozi niske realizacije projekta na pojedinim pozicijama, a prema usmenim informacijama, nije se ukazala potreba za realizacijom nekih izdataka (usluge prijevoza), izdaci su finansirani iz drugih izvora (izdaci za tekuće održavanje), ili se realizacija izdataka očekuje u narednom periodu (ugovorene usluge-usluge štampanja).

Kapitalni izdaci nisu realizovani u planiranom obimu jer nije pokrenuta procedura nabavke (komunikaciona mrežna oprema planirana na poziciji nabavke građevina), započeta procedura nije okončana do kraja godine (nabavka opreme) ili nisu izvršene usluge po zaključenim ugovorima (nabavka stalnih sredstava u obliku prava). U Agenciji očekuju da će se nabavka opreme realizovati u narednom periodu, odnosno do okončanja perioda u kome je odobreno trajanje višegodišnjeg kapitalnog projekta. Prema usmenim informacijama, svi podaci u vezi sa popisom su objavljeni u martu 2017. godine, te preostaju poslovi oko dizajna publikacija i štampanje. *S tim u vezi, mišljenja smo da se dalja realizacija pojedinih izdataka (nabavka opreme) u okviru projekta ne može dovesti u direktnu vezu sa ostvarivanjem osnovnih ciljeva projekta (popis stanovništva i objavljivanje rezultata popisa), jer je većina aktivnosti već realizovana.* Ukoliko je nabavka opreme bila neophodna za realizaciju aktivnosti projekta, istu je trebalo nabaviti u periodu kada su aktivnosti koje iziskuju upotrebu opreme bile značajnije, a na ovaj način se stiče utisak da će se oprema planirana u okviru projekta iskoristiti za znavljanje opreme Agencije koja bi uobičajeno trebala biti finansirana iz redovnog budžeta Agencije.

Realizovani izdaci u okviru projekta se odnose na sljedeće:

Unajmljivanje imovine i opreme se odnosi na zakup prostora za skladištenje popisnog materijala i isti su realizovani u ukupnom iznosu od 451.143 KM, od čega je iznos od 303.107 KM realizovan iz sredstava višegodišnjeg projekta, a iznos od 148.036 KM iz sredstava transfera Brčko distrikta za realizaciju aktivnosti popisa stanovništva.

Ugovorene usluge realizovane su u iznosu od 92.520 KM, a značajnije se odnose na usluge štampanja (10.142 KM), izdatke za rad Centralnog popisnog biroa (41.309 KM) i izdaci po osnovu ugovora o djelu (22.315 KM). U odluci o novčanoj naknadi članovima Centralnog popisnog biroa navedeno je da članovi imaju pravo na mjesečnu naknadu do momenta izvršenja zadataka i da mandat članova traje dok se ne okončaju popisne aktivnosti.⁹ U dokumentima nije navedeno šta se, u smislu trajanja mandata, može smatrati okončanjem popisnih aktivnosti. Imajući u vidu konstataciju Centralnog popisnog biroa sa sjednice od 24.11.2016. godine da su u toku završne aktivnosti oko popisa, trebalo bi očekivati finaliziranje aktivnosti i sačinjavanje izvještaja kojim bi se praktično okončao i mandat članova Centralnog popisnog biroa.

Nabavka stalnih sredstava u obliku prava realizovana su u iznosu od 19.890 KM, a odnose se na usluge razvoja softvera. Za usluge razvoja softvera portala za objavu podataka zaključen je 05.11.2015. godine ugovor u iznosu od 59.670 KM (sa PDV-om), a u aprilu 2016. godine su aneksom ugovora izmijenjeni uslovi plaćanja po fazama razvoja softvera. Ugovorom je utvrđeno da se kompletna isporuka (stavljanje u funkciju softvera) izvršiti u roku i u dogovoru sa zaposlenima Agencije zaduženim za implementaciju. Do kraja 2016. godine okončana je I faza, a kašnjenje u realizaciji preostalih faza razvoja softvera u Agenciji su pravdali objektivnim razlozima, odnosno kašnjenjem u objavi podataka.

6. Bilans stanja

Aktiva Agencije se odnosi na gotovinu, kratkoročna potraživanja i zalihe (10.076 KM) i stalna sredstava iskazana po sadašnjoj vrijednosti (687.205 KM). Pasiva se odnosi na kratkoročne tekuće obaveze i razgraničenja (398.267 KM) i izvore sredstava (687.205 KM). Značajnije stavke pasive odnose se na kratkoročne tekuće obaveze (60.545 KM), obaveze prema zaposlenima po osnovu plaća i naknada (287.726 KM) i kratkoročna razgraničenja na kojima je ukalkulisana obaveza po ugovoru o nabavci vozila (49.996 KM). Obaveze za plaće i naknade iz decembra 2016. godine i obaveze prema dobavljačima su izmirene u januaru 2017. godine.

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu izvještaja.

U toku godine nije riješeno pitanje rashodovanih sredstava u smislu njihovog fizičkog uklanjanja, a Agencija planira u narednom periodu izvršiti detaljnu analizu da li se pojedini dijelovi rashodovane opreme mogu koristiti kao rezervni dijelovi.

Preporučujemo Agenciji, da u skladu sa ranije datim preporukama, riješi pitanje rashodovanih sredstava i fizičko uklanjanje istih iz prostorija Agencije.

⁹ Utvrđena mjesečna naknada za članove iznosi 350 KM, a za sekretara 200 KM

7. Javne nabavke

Planom nabavki i izmjenama i dopunama objedinjene su nabavke roba i usluga koje se nabavljaju iz budžetskih sredstava, sredstava višegodišnjeg projekta i ostalih izvora.

Na osnovu podataka o započetim i realizovanim postupcima javnih nabavki konstatovali smo da pojedini postupci javnih nabavki nisu započeti prema planiranoj dinamici (početak postupka planiran za mart, procedure pokrenute u aprilu, septembru i novembru 2017. godine):

- nabavke kompjuterskog, uredskog i materijala za čišćenje planirane u martu, postupci pokrenuti u aprilu,
- nabavka web portala planirana u aprilu, postupak pokrenut u septembru,
- nabavka kompjuterske opreme planirana u martu, postupak pokrenut u novembru 2016. godine.

Također smo uočili da su radnje nakon pokretanja postupka pa do zaključenja ugovora u nekim postupcima trajale dosta dugo, zbog čega su postupci okončani zaključivanjem ugovora krajem godine (web portal) i u maju 2017. godine (kompjuterska oprema)¹⁰. Kasno pokretanje procedura nabavki planiranih na kapitalnim izdacima je uticalo i na stepen realizacije višegodišnjeg kapitalnog projekta u okviru kog su bila planirana sredstva za ove nabavke, te se može postaviti i pitanje stvarnih potreba za nabavkama za koja su osigurana sredstva, a iste započinju krajem godine.

Mišljenja smo da je potrebno posvetiti više pažnje realnom planiranju rokova za otpočinjanja procedura, te osigurati uslove da se postupci započnu u periodu kada su planirani, ukoliko za prolongiranje rokova ne postoje objektivni razlozi na koje Agencija nije imala uticaja.

Pored navedenog, u testiranim procedurama smo uočili nedostatke koji se odnose na sljedeće:

Kod **nabavke web portala** smo uočili nedostatke koji se odnose na rokove za obavještenje ponuđača o rezultatima postupka javne nabavke. Otvaranje jedne pristigle ponude izvršeno je u roku koji je definisan tenderskom dokumentacijom (22.09.2016. godine), te je nakon ocjene ponude i preporuke komisije donesena odluka o izboru najpovoljnije ponude, koja nosi isti datum kao i preporuka o izboru (21.10.2016. godine). Obavještenje ponuđača o rezultatu postupka je dostavljeno 06.12.2016. godine, pa se na osnovu datuma obavještenja može konstatovati *da nije ispoštovan zakonski rok za dostavljanje obavještenja*. U obavještenju je navedeno da je odluka o izboru od 21.10.2016. godine potpisana 06.12.2016. godine (za pomenuto nije prezentiran dokaz da je odluka zaista tada potpisana). Ugovorena vrijednost nabavke iznosi 46.858 KM (sa PDV-om), a ugovor je u Agenciji potpisan 28.12.2016. godine, a planirani rok isporuke je tri mjeseca od datuma potpisivanja ugovora koji je dobavljač potpisao 05.01.2017. godine. Mada se u konkretnom slučaju radi o rezultatima postupka u kome je učestvovao samo jedan ponuđač, te po tom osnovu nije bilo žalbi kao kad u postupku učestvuje više ponuđača, smatramo da je i u ovom slučaju trebalo voditi računa o zakonskim rokovima koji se odnose na obavješćavanje ponuđača.

Preporučujemo Agenciji da u svim postupcima nabavki osigura uslove za poštovanje zakonskih rokova, pa i u slučajevima kada u postupku učestvuje samo jedan ponuđač.

¹⁰ Nabavka kompjuterske opreme okončana je zaključivanjem ugovora u maju 2017. godine, te nije bio obuhvaćen postupcima revizije za 2016. godinu

Tehnička specifikacija za **nabavku vozila** sadrži osnovne tehničke karakteristike koje ponuđeno vozilo treba da ispunjava, a za pojedine ostale karakteristike se ne može potvrditi opravdanost navedenih zahtjeva (pogon na sva četiri točka-4x4, zapremina prtljažnika minimalno 620 l i boja vozila crna metalik), niti na koji način isti doprinose kvalitetu predmeta nabavke. Osim toga, uz navedene zahtjeve nije osigurana analiza da isti mogu biti obuhvaćeni ponudama različitih dobavljača. Tendersku dokumentaciju su, pored ponuđača kojima je upućen konkurentski zahtjev, preuzela još tri ponuđača, a u postupku je dostavljena samo jedan ponuda u iznosu od 49.996 KM (sa PDV-om).

Preporučuje se Agenciji da pri ovakvim i sličnim nabavkama treba izbjegavati navođenje tehničkih karakteristika koje nisu neophodne sa stanovišta redovne upotrebe, jer bi iste mogle biti ograničavajući faktor za ostvarenje konkurencije.

Revizijom procesa nabavki smo uočili da Agencija objavljuje plan nabavki i obavještenja o postupcima nabavki na svojoj internet stranici, u okviru sadržaja u kome se objavljuju vijesti Agencije, pa najvažniji podaci o nabavkama nisu sistematični i teško ih je pronaći na jednostavan način.

Preporučujemo Agenciji da razmotri mogućnosti objavljivanja neophodnih informacija koji će korisnicima omogućiti efikasnije korištenje podataka o nabavkama Agencije.

8. Ostalo

- **Sudski sporovi**

Prema prezentiranim informacijama, Agencija je tužena strana u četiri sudska spora čija je ukupna vrijednost iznosi 165.720 KM. Tri sudska spora u vrijednosti od 34.529 KM se odnose na grupne tužbe zaposlenih po osnovu duga za prekovremeni rad na aktivnostima popisa (tužbe su iz 2015. godine). Četvrti spor odnosi se na tužbu iz 2014. godine koju je pokrenuo dobavljač radi isplate i naknade štete u vrijednosti 139.191 KM po kojoj je u toku žalbeni postupak na prvostepenu presudu donesenu u korist tužioca.

Nosilac aktivnosti u sporu koji je pokrenula Agencija radi rješavanja statusa nekretnine na kojoj je kao nosilac prava raspolaganja upisan Federalni zavod za statistiku je Pravobranilaštvo BiH. Tokom revizije smo informisani da je Agencija u kontaktu sa nosiocem aktivnosti koji preduzima određene radnje radi rješavanja spora.

9. Komentari

Agencija je u ostavljenom roku dostavila komentare na Nacrt izvještaja o reviziji za 2016. godinu. Uz komentare nisu dostavljeni novi dokazi koji bi uticali na izmjenu nalaza i mišljenja u konačnom Izvještaju o reviziji. O navedenom smo obavijestili Agenciju u odgovoru na dostavljene komentare na Nacrt izvještaja o reviziji koji je dostavljen uz konačan Izvještaj o reviziji za 2016. godinu.

**Vođa tima za
finansijsku reviziju**

Snježana Baštinac, v.r.

**Članovi tima za
finansijsku reviziju**

Fatima Mehanović, v.r.

Adnan Muharemagić, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
finansijsku reviziju**

Miro Galić, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
razvoj, metodologiju
i kontrolu kvaliteta**

Dragoljub Kovinčić, v.r.

Prilozi

Tabela I – Pregled rashoda budžeta za 2016. godinu

Tabela II – Bilans stanja na 31.12.2016. godine

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2016. godinu

Naziv institucije: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađiva- nja budžeta	Ukupni budžet (2+3)	Izvršenje budžeta	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	4.452.138	-21.404	4.430.734	4.108.182	93
Bruto plaće i naknade	3.357.000	0	3.357.000	3.241.730	97
Naknade troškova zaposlenih	375.000	0	375.000	305.976	82
Putni troškovi	120.000	-11.404	108.596	105.144	97
Izdaci telefonskih i pošt.usluga	80.000	0	80.000	47.368	59
Izdaci za energiju i kom.usluge	70.000	0	70.000	67.508	96
Nabavka materijala	70.000	-10.000	60.000	27.905	47
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	20.000	0	20.000	14.693	73
Unajmljivanje imovine i opreme	220.000	0	220.000	213.712	97
Izdaci za tekuće održavanje	60.000	0	60.000	28.145	47
Izdaci za osiguranje	7.000	0	7.000	2.685	38
Ugovorene i druge posebne usluge	73.138	0	73.138	53.317	73
2. Kapitalni izdaci	0	50.000	50.000	49.996	100
Nabavka zemljišta	0	0	0	0	0
Nabavka građevina	0	0	0	0	0
Nabavka opreme	0	50.000	50.000	49.996	100
Nabavka ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	0
Rekonstrukcija i investiciono održ.	0	0	0	0	0
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
4. Višegodišnja kapitalna ulaganja	16.862	879.314	896.176	425.549	47
Budžet za Popis stanovništva 2013 - VKU 0402190	16.862	879.314	896.176	425.549	47
5. Novčane donacije	100.000	1.229.684	1.329.684	323.206	24
Prošireni HBS - 0402100	0	12.404	12.404	0	0
Ostale donacije - 0402070	0	377.269	377.269	62.210	16
Donacija Vlade Brčko Distrikta - 0402130	100.000	201.742	301.742	102.712	34
Grant Evropske komisije - 0402140	0	468.175	468.175	0	0
Donacija Vlade BD - Popis 2013 - 0402150	0	148.036	148.036	148.036	100
ESSPROS - 0402180	0	0	0	0	
APED – 0402200	0	10.248	10.248	10.248	100
Transfer FZS - 0402170	0	11.811	11.811	0	0
Transfer RZS - 0402160	0	0	0	0	
6. Sufinansiranje	0	10.735	10.735	10.735	100
IPA 2008 Twinning - 0402120	0	10.735	10.735	10.735	100
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	4.569.000	2.148.329	6.717.329	4.917.668	73

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo dana 02.03.2016. godine.

Direktor:
mr Velimir Jukić

Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine

Naziv institucije: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela II

Opis	31.12.2015.	31.12.2016.	Indeks 3/2
1	2	3	4
1. Gotovina, krat.potraživanja, razgraničenja i zalihe	151.517	10.076	7
Novčana sredstva	8.432	5.176	61
Kratkoročna potraživanja	4.545	4.900	108
Kratkoročni plasmani			
Interni finansijski odnosi	138.540	0	0
Zalihe			
Kratkoročna razgraničenja			
2. Stalna sredstva	1.025.927	687.205	67
Stalna sredstva	3.002.140	2.830.886	94
Ispravka vrijednosti	1.976.213	2.143.681	108
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	1.025.927	687.205	67
Dugoročni plasmani			
Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (1+2)	1.177.444	697.281	59

3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	558.967	398.267	71
Kratkoročne tekuće obaveze	98.086	60.545	62
Kratkoročni krediti i zajmovi			
Obaveze prema zaposlenima	322.341	287.726	89
Interni finansijski odnosi			
Kratkoročna razgraničenja	138.540	49.996	36
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi			
Ostale dugoročne obaveze			
Dugoročna razgraničenja			
5. Izvori sredstava	1.025.927	687.205	67
Izvori sredstava	1.025.927	687.205	67
Ostali izvori sredstava			
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda			

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	1.584.893	1.085.472	68
------------------------------	------------------	------------------	-----------

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo dana 02.03.2016. godine

Direktor:
mr Velimir Jukić

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Agencija) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2016. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 25/15) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH (protokol Ministarstva finansija i trezora BiH broj 01-08-02-1-1515-1/15 od 04.02.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2016. godinu (Službeni glasnik BiH broj 101/15) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Agencije.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije.
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi;

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa tako i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, _____

Direktor

Velimir Jukić